Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Russisk-Europeisk Laika

Russko-Evropeiskaia Laika/ Русско-европейская лайка

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 01.01.2023

Norsk Kennel Klub
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning

Alle norske raseklubber fikk i 2013 i oppgave av NKK å utarbeide en langsiktig rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for sin rase. Hensikten er å definere og tydeliggjøre hva målene er for rasen og beskrive dette i et RAS-dokument. Dokumentet skal så fungere som et verktøy for å kartlegge avlsarbeidet og samtidig bidra til fremtidig avlsplanlegging slik at man bevarer funksjonelt friske hunder med rasetypiske trekk, jaktegenskaper og mentalitet. Dette dokumentet er første utgave av RAS for Russisk-Europeisk Laika (REL) i Norge.

Forbundsstyret i Norske Elghundklubbers Forbund har gitt avlsutvalg/ kontaktutvalg for Laikarasene ansvaret for å utarbeide RAS dokumentet for Russisk-Europeisk Laika. Forbundsstyret har det overordnede ansvaret for RAS dokumentet og skal godkjenne denne og reviderte versjoner.

REL i Norge er tallmessig en så liten populasjon at grunnlaget for å utarbeide en nasjonal RAS ikke er til stede. Derfor har det blitt utarbeidet RAS med fokus på populasjonen i Norge/ Sverige og Finland.

Bakgrunnsmaterialet for arbeidet med RAS er hentet fra NKK Dogweb, SKK Avelsdata, FKK KoiraNet, Hittaalghund.se, Svenska Laikaklubben og Finska Laikaklubben. Statistikk for avlsarbeid er utarbeidet for perioden fra 01.01.2008 til 31.12.2017. 10 års perioden er valgt i henhold til anbefaling i NKK sin veileder for rasespesifikk avlsstrategi, og for å forenkle arbeidet med å revidere RAS hvert 5. år. Noe informasjon vedrørende rasen kan være hentet utenom 10 års perioden, men dette er da kun for historisk interesse, og ikke myntet på avlsarbeid.

Historikken vedrørende REL er fra følgende kilder: Rune B. Samuelsson/ Juho Perttola- «Nordliga Spetshundar», Den Finska Laikaklubbens- Suomen Laikajärjestö RY. «Venäläis-Eurooppalaisen Laikan Jalostuksen Tavoiteohjelma 2016 – 2017» og Vladimir Beregovoy- «Hunting Laika Breeds of Russia».

Grunnet fokus på felles populasjon i Norge/ Sverige/ Finland, så påpekes viktigheten av å forholde seg til Mattilsynets gjeldende regler for innførsel/ utførsel av hund.

RAS skal være et levende dokument som skal brukes aktivt av klubben, forbundet og oppdrettere. Statistikken skal oppdateres årlig og resultatene evalueres. Dette skal sikre kontinuitet i avlsarbeidet og med det avlsmessig fremgang. Selve RAS dokumentet skal revideres hvert 5. år.

Utarbeidet av Lars Ø. Taugbøl

Avlsråd for Russisk-Europeisk Laika, Norsk Laikaklubb.
På vegne av Norske Elghundklubbers Forbund.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Russisk-Europeisk Laika nedstammer fra laikaer som kom fra distriktene i og rundt Komi, Arkhangelsk og Perm. Laika- fra russisk «layat», betyr «den som skjeller», og er en fellebetegnelse som dekker en rekke varianter av denne hundetypen.

Man mener at de såkalte komihundene oppsto som følge av komifolkets migrering mot vest, over Uralfjellene, der de bosatte seg i det området man i dag kjenner som Republikken Komi. På veien har trolig de opprinnelige hundene parret seg med ulike andre lokale laikaer og jakthunder, og smått om sent blitt til den komihunden som til slutt dannet grunnlaget for REL. Karelsk Bjørnehund er nært beslektet med REL, og har samme opprinnelse i komihunder.

Rundt midten av 1800-tallet ble det økt interesse for tradisjonelle kulturer og verdier blant de øvre samfunnslag i Russland, og Fyrst Shirinsky-Shikhmatov ledet an i studiene av de forskjellige laikavariantene. Resultatet var at laikaene ble delt opp i 2 hovedgrupper, der 9 undergrupper fikk en rasebeskrivning og navn etter folkegruppen de tilhørte. I 1895 utga Fyrst Shirinsky-Shikhmatov en bildebok vedrørende de nordlige spetsrasene (laikaene) i Russland. De første hundeutstillingene i Russland fant sted på begynnelsen av 1900-tallet, og jegerorganisasjonene gikk i spissen for utviklingen av laikarasene. På den Sovjetiske kynologiske konferansen i 1925, ble laikaene delt inn i følgende raser: Karelsk-Finsk, Karelsk, Syrjän(Komi), Vogul og Ostjak. I 1949 ble en annen Sovjetisk kynologisk konferanse avholdt, og der ble inndelingen gitt etter hva som fortsatt er gjeldende: Karelsk-Finsk, Russisk-Europeisk, Vestsibirsk og Østsibirsk, der de tre siste er anerkjent internasjonalt.

Utenfor Moskva ble det anlagt en stor kennel, og her ble den Russisk-Europeiske Laikaen avlet frem til en relativt homogen type, delvis gjennom innavl av hunder fra Komi-republikken og Arkhangelsk, delvis ved innkrysning med Vestsibirsk Laika. En av stamhundene var den sort-hvite komihannen Muzgarom. Den ble parret med en vestsibirsk tispe kalt Pitjuuh. Et tilsvarende prosjekt i St. Petersburg var basert på hunder fra Arkhangelsk, der hannhunden Bublik I og sønnen Bublik II dannet grunnstammen. Til slutt ble hunder fra Moskva-kennelen parret med hunder fra St. Petersburg, og resultatet ble dagens Russisk-Europeiske Laika. Stamboka for rasen var åpen i perioden 1951-1966.

Noen av de første dokumenterte laikaene i Norden var et antall Ostjaklaikaer (Vestsibirske Laikaer av Hantyskaya-type), som allerede i 1908 fikk en svensk standard. Noen av disse Ostjaklaikaene ble kjernen av det som i dag er Hälleforshund. Den mest kjente av disse hundene var tispa «Spanja», og regnes som Hälleforshundene sin stammor.

Den første renrasede Russisk-Europeiske Laika i Norden ble registrert i det Finske Kennel Klubbens register i 1975. Hannhundens navn var Noko (SF12559K/75). De neste importene var hannhunden Urman (SF12222B/77) og to tisper- Vajda (SF12221A/77) og Purga (SF09333X/78). Det første Russisk-Europeiske valpekullet i Norden ble født i Finland i 1978.

Første REL med svensk reg.nr er S02007/80 Uhtuan Alta (T), Født: 29.01.1980. Far: SF12559K/75 Noko, Mor: SF9333X/78 Purga.

Noko (H), SF12559K/75, er og registrert i NKK sitt register, men info vedrørende første REL som ble importert til Norge er mangelfull. Første kull som ble registrert i Norge var i 1985, Kull#: 855252, Født: 26.04.1985. Avkom: 2 hannhunder og 2 tisper. Far: SF6548H/81 Uhtuan Markis, Mor: SF10770B/83 Uhtuan Purga. Oppdretter: Mogens Totsås.

Laikaen er en allsidig jakthund som i sitt hjemland skal kunne brukes til jakt på alt fra småvilt til storvilt og rovvilt. I Finland er det og en del som er jaktpremiert på skogsfugl. For mange Laikaeiere er det ønsket om noe mer enn en ren elghund som bidrar til rasevalget.

Den Finska Laikaklubben ble dannet i 1981, den Svenska Laikaklubben i 1991 og den Norske Laikaklubben i 2007. Raseansvaret i Norge ligger hos Norske Elghundklubbers forbund og Norsk Laikaklubb fungerer som en interesseklubb for eiere av laikaer i Norge.

Overordnet mål for rasen

- Øke antall og interesse for REL som rase.
- Øke fokus på jaktprøver og få fram hunder med god jaktlyst, godt rasetypisk søk og tidlig utvikling.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Det er her tatt med tall fra Norge, Sverige og Finland. Begrunnelsen er en veldig lav populasjon i Norge, og det er vanlig å hente inn hunder fra andre Skandinaviske land. Det er ikke registrert kull i Norge i 10-års perioden. Effektiv populasjonsstørrelse er beregnet ut i fra registreringer i 10-års perioden, og hunder registrert i norsk, svensk eller finsk register teller kun en gang. Det er ikke registrert noen aktive oppdrettere i Norge, og samtlige REL registrert i Norge i perioden er importert.

Reg.år	Norge. Registrerte REL, inkl. dobbelregistrerte.	Sverige. Registrerte REL, inkl. dobbelregistrerte.	Finland. Registrerte REL, inkl. dobbelregistrerte.	Effektiv populasjon i Norge/ Sverige/ Finland. Dobbelregistrering trukket fra.
2008	1	2	43	43
2009	2	16	34	49
2010	2	9	37	45
2011	4	12	17	28
2012	2	9	50	55
2013	1	17	44	57
2014	3	12	25	37
2015	0	10	37	47
2016	0	24	47	70
2017	0	5	38	43

Total populasjon i Norge/ Sverige/ Finland over 10-års perioden er 474.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Gjennomsnittlig kullstørrelse i Norge: Ikke beregnet/ ingen registrerte kull i 10-års perioden.

Gjennomsnittlig kullstørrelse i Sverige: 16 kull/ gjennomsnittlig kullstørrelse på 5.7

Gjennomsnittlig kullstørrelse i Finland: 69 kull/ gjennomsnittlig kullstørrelse på 4.7

Innavlsgrad

Grad av innavl:

Paring av en hund med sine:	Innavls - prosent
Foreldre	25 %
Søsken	25 %
Besteforeldre	12,5 %
Tanter/onkler	12,5 %
Halvsøsken	12,5 %
Søskenbarn	6,25 %

Kull reg.år	Norge.	Sverige.	Finland.
2008	-	-	5.3%
2009	-	2.2%	3.3%
2010	-	4.3%	1.5%
2011	-	0.0%	0.8%
2012	-	3.7%	0.0%
2013	-	2.6%	0.8%
2014	-	0.0%	0.1%
2015	-	0.0%	2.2%
2016	-	0.6%	1.0%
2017	-	0.0%	1.0%
Gjennomsnitt 2008-2017	-	1.5%	1.6%

Beregnet med 5-generasjoners stamtavle i Sverige. Finland (FKK) bruker data opp til 8 generasjoner- hvis det er tilgjengelig. Importerte hunder har som regel kun oppgitt 3 generasjoner. NKK anbefaler at gjennomsnittlig innavlsgrad for rasen per år ikke bør overskride 2.5%. Økt innavl vil føre til lavere kullstørrelser, at det vanskeligere å få tispene drektige, og dertil flere begrensninger i framtidens avlsmateriale.

Matadoravl

NKKs anbefaling er at en hund ikke bør ha flere avkom enn tilsvarende 5 % av antall registrerte hunder i rasepopulasjonen i en 5 års-periode. Dersom dette inntreffer, kalles det matadoravl. Dette gjelder både for tisper og hannhunder. For den samlede populasjonen i Norge/ Sverige/ Finland vil det tilsi maksimalt 13 avkom pr hund (2013-2017). For å ha en balansert avl bør en ikke overskride 2% av valpeproduksjon under en generasjon eller 10 % av et års normal registrering.

Merk: For små populasjoner er det viktig at nok hunder brukes i avl, og det bør ideelt sett være like mange tisper og hannhunder som blir brukt. Det er det som vil gi den største effektive populasjonsstørrelsen. På den måten vil rasens genmateriell bli utvidet, i motsetning til å begrense den, slik som skjer ved innavl/ matadoravl.

Den Finska Laikaklubben, i samarbeid med FKK, anbefaler maks 4 kull eller 15 avkom- i forskjellige kombinasjoner- fra en enkelt REL i løpet av dens levetid. I utarbeidelse av matadorstatistikk er det brukt 13 etterkommere over 10års perioden som grunnlag.

I Norge er det ikke grunnlag for å å beregne matadoravl.

I Sverige: SE38135/2010 SILTAMIEHEN TAHMATASSU (T), født 2009, har 20 etterkommere og 17 i 2. generasjon. S69193/2008 RUSKAPALON ZORAK (H), født 2003, har 13 etterkommere og 15 i 2. generasjon.

I Finland:

Hanner:

#	Hane	Födelseår	Valpar			
			Kullar	Sammanlagt	Under ett år	I andra generationen
1	VIHUSAUNA OTTO	2009	7	26	0	0
2	FI UCH MISKA	2009	3	16	0	16
3	FI BCH GRANITSAN OBRAZTONII	2010	2	13	0	0

Tisper:

#	Tik	Födelseår	Valpar			
			Kullar	Sammanlagt	Under ett år	I andra generationen
1	VIHUSAUNA KSENJA	2008	3	22	0	24
2	LADA	2010	3	15	0	11
3	METSAKUTSU CHIPA	2010	3	14	0	0
4	FI UCH SILTAMIEHEN SALLI	2010	2	14	0	16
5	KIVITASKUN MISKAJA	2007	3	13	0	0

Hanner og tisper brukt i avl

Kull reg.år	Norge. Hanner-Tisper	Sverige. Hanner-Tisper	Finland. Hanner-Tisper
2008	-	0-0	9-9
2009	-	2-2	6-6
2010	-	1-1	4-5
2011	-	1-1	3-4
2012	-	1-1	7-9
2013	-	2-2	5-8
2014	-	3-3	5-5
2015	-	1-1	6-7
2016	-	3-4	6-8
2017	-	1-1	7-8

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

I henhold til tilgjengelig informasjon, så er alle REL i Norge importert fra Sverige og Finland. Det er ingen registrerte norske kull i perioden 2008-2017. I Sverige blir det hovedsaklig hentet inn REL fra Finland og Tyskland, med noen få individer fra Russland/ Polen og Estland. I Finland er majoriteten av hundene som hentes inn fra Estland, og det blir registrert rundt 130-170 hunder per år i de tre baltiske landene. De restrerende importer til Finland er hovedsaklig fra Russland. Det blir ikke innhentet avlsdyr i utlandet regelmessig, og det blir ofte importert grunnet mangel på valper til salgs. Oppdretterne er få og de har ikke mange hunder i avl. Svakheten med eventuelle importer er at det er vanskelig å vite hva som ligger bak i linjene og om de vil styrke rasen.

Mål populasjon:

- Ivareta og forbedre den genetiske variasjon i populasjonen. Mål om å legge til rette for import av REL med egnede kvalifikasjoner.
- Videreføre og utvikle avlshundslistene for hannhunder og tisper, for å motivere hunde-eiere til å dokumentere egenskaper på sine hunder.
- Øke interessen for REL som jakthund. Mål om å få til artikler om REL i norske jaktblader, som samtidig må være realistiske og informere vedrørende utfordringer.

Strategi populasjon:

- Samarbeid med den Svenske Laikaklubben og den Finske Laikaklubben må forbedres med tanke på å importere REL som vil styrke rasens posisjon som jakthund. Kontakter i Russland/ Hviterussland/ Baltiske land må opprettes.
- Presentere rasen i egnede fora, for å gjøre rasen kjent for sine beste egenskaper. Feks vektlegge egenskaper på villsvin, som stadig blir mer aktuelt i Norge, og at laikaer er hunder som har utviklet seg i områder med ulv.
- Norsk Laikaklubb bør igjen delta på arrangement som f.eks Jakt & Fiskedagene på Elverum. Dette for å presentere laikarasene for et relevant publikum.
- Informasjon må framføres i egnede fora, for å få valpekjøperne til å bli mer bevisste på hva de kjøper.
- Langsiktig strategi vil være å satse på tidlig utviklet jakt/ resultat på jaktprøve innen hunden er to år, og på den måten få redusert generasjonsintervallet. I henhold til avlsundersøkelser i Finland er det svært arvelig med tidlig utviklede jaktegenskaper. Søk har og vist seg å ha høy arvelighet.

Oppdrett og avlsstrategi utover NKK`s grunnregler for avl:

- Avl etter dokumenterte egenskaper, dvs avlshunder må ha premiering på elg (Jaktprøveregler Elghund løshund) eller skogsfugl (Jaktprøveregler for halsende fuglehund) i Norden, alternativt premiering på villsvin (Sverige), godkjent anleggsprøve på bjørn (Karh1) eller godkjent Svenska Älghundklubbens bjørnprotokoll. Hundens evne til søk må fremkomme.
- Hunden skal være utstilt på offisiell utstilling med minimum Very Good.
- Hunden skal være HD fri (grad A eller B).
- Hannhund som er godkjent som avlshund kan brukes på inntil 3 tisper i Norge. Når 20% av avkommene er jaktpremiert kan den brukes på ytterligere 2 tisper.

Øvrige hunder som kan godkjennes:

- Premiert på jaktprøve utenfor Norden. Om hunden er premiert utenfor Norden må den ha dokumentert søk.

For at en paring skal godkjennes kreves det i tillegg:

- Samme foreldredyr kan ikke ha kull sammen fra tidligere.
- Max 5% innavlsgrad på 6 generasjoner.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

REL er en primitiv hunderase som generelt er veldig sunn. Arvelige sykdommer forekommer i liten grad.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

I perioden 2008-2017 er det ingen REL data i Norge for HD/AD/øyesykdommer.

Det finnes fortsatt noen problemer med Epilepsi, og dette er nedarvet i fra Leningradlinjene av REL. En av disse hundene er importen FIN14971/97 RKF0000006 Inta (Baykal – Inga).

Det skal ikke drives avl på linjene med påvist Epilepsi.

Det er påvist få øyesykdommer/ PRA (Progressiv retinal atrofi) på REL.

REL HD Status i Sverige:

Diagnos	2009	2010	2012	2014	2015	2016
HD grad A	5 (71,4 %)	3 (75,0 %)	3 (60,0 %)	2 (33,3 %)	1 (100,0 %)	
HD grad B		1 (25,0 %)	1 (20,0 %)	2 (33,3 %)		1 (50,0 %)
HD grad C	1 (14,3 %)		1 (20,0 %)	1 (16,7 %)		1 (50,0 %)
HD grad D	1 (14,3 %)			1 (16,7 %)		
HD grad E						
Totalt antal undersökta	7	4	5	6	1	2
Snittålder för undersökning (månader)	20	23	22	15	12	19
Antal födda	14	8	5	14	6	20

REL AD Status i Sverige:

Diagnos	2009		2010		2012		2014		2015		2016	
AD ua (0)	7	(100,0 %)	4	(100,0 %)	5	(100,0 %)	6	(100,0 %)	1	(100,0 %)	2	(100,0 %)
AD grad 1												
AD grad 2												
AD grad 3												
Totalt antal undersökta	7		4		5		6		1		2	
Snittålder för undersökning (månader)	20		23		21		15		12		13	
Antal födda	14		8		5		14		6		20	

REL Øyelysing i Sverige:

Diagnos	2012		2015	
UA	1	(100,0 %)	1	(100,0 %)
Diagnos				
Totalt antal undersökta	1		1	
Antal födda	5		6	

REL HD Status i Finland:

Year	Examined	A	B	C	D	E
2008	5%	100%	0%	0%	0%	0%
2009	15%	20%	80%	0%	0%	0%
2010	15%	67%	33%	0%	0%	0%
2011	10%	0%	50%	50%	0%	0%
2012	6%	33%	0%	33%	0%	33%
2013	11%	20%	60%	20%	0%	0%
2014	8%	50%	0%	0%	50%	0%
2015	2%	0%	100%	0%	0%	0%
2016	2%	100%	0%	0%	0%	0%
2017	0%					
Total	7%	41%	41%	11%	4%	4%

REL AD Status i Finland:

Year	Examined	0	1	2	3
2008	3%	100%	0%	0%	0%
2009	12%	75%	25%	0%	0%
2010	5%	100%	0%	0%	0%
2011	5%	100%	0%	0%	0%
2012	6%	100%	0%	0%	0%
2013	6%	100%	0%	0%	0%
2014	8%	100%	0%	0%	0%
2015	2%	100%	0%	0%	0%
2016	2%	100%	0%	0%	0%
2017	0%				
Total	5%	94%	6%	0%	0%

REL Øyelysing i Finland:

Year	Born	Examined	Examined %	Healthy	Healthy %
2008	39	1	3%	1	100%
2009	34	1	3%	1	100%
2010	39	4	10%	4	100%
2011	20	0	0%	0	
2012	48	1	2%	1	100%
2013	47	3	6%	3	100%
2014	25	0	0%	0	
2015	40	0	0%	0	
2016	45	0	0%	0	
2017	26	0	0%	0	

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Det er ingen kjente reproduksjonsproblemer i rasen.

Prioritering

Øke samarbeidet mellom de nordiske land når det gjelder å opplyse om eventuelle sykdomstilfeller i rasen.

Mål helse:

- Opprettholde eller bedre andelen av hunder fri for HD.
- Opprettholde eller bedre andelen av hunder fri for AD.
- Øke andel av hunder som undersøkes for HD/ AD og øyelysing.

Strategi helse:

- Benytte tilgjengelige medier for å informere vedrørende HD/AD. Tilgjengelige medier er f.eks medlemsbladene «Elghunden» og «Jaktlaika».
- Avlsråd/ avlsutvalg bør ta kontakt med tilsvarende råd/ utvalg i andre nordiske land for å utveklse informasjon. Dette er spesielt vikting med en så liten populasjon.
- Revidere og følge opp avlsstrategi, vurdere behov for å innhente sykdomsdata i form av en spørreundersøkelse i RAS perioden.

Bruksegenskaper

Laikaer er løshunder som selvstendig skal søke opp viltet, det er derfor kun løshundprøver som legges til grunn for godkjenning av paring. Det er viktig at avl skjer på individer med dokumenterbare resultater. For mange er rovviltinteressen en vesentlig årsak til valg av rasen. I avlssammenheng er dette en utfordring å kunne ivareta, så lenge det ikke finnes prøveformer som kan dokumentere dette i Norge. Laikaene blir brukt til storvilt som elg, bjørn, villsvin, gaupe og jerv, men og til mindre vilt som grevling, mår, mink och skogsfugl. Normalt sett har laikaen et bra samarbeide med eier. For å aktivt kunne holde en voksen bjørn eller et villsvin kreves det mye av hunden når det gjelder mot, utholdenhet, raske reaksjoner og mentale egenskaper. Slike egenskaper er verdifulle, og det må vektlegges å holde de ved like i framtiden. Laikaklubbene må bidra til å informere om dette, slik at laikaene holdes rasetypiske.

Jaktprøver

Resultat fra løshundprøver gjengitt nedenfor er antall premieringer i perioden 2008-2017, der samme hund kan ha flere premieringer, og premiert hund kan være født før 2008.

Elg

En jaktprøve på elg vil få bedømt søk, evne til å finne elg, evne til å stille elg, losarbeid, påhengelighet, lostid, losmål, lydighet og samarbeid.

Jaktprøver Elg, REL	Norge	Sverige	Finland
	1.pr/2.pr/3.pr	1.pr/2.pr/3.pr	1.pr/2.pr/3.pr
2008	0/0/0	0/2/0	1/0/0
2009	0/0/0	0/0/0	5/0/0
2010	1/0/0	0/0/0	1/1/1
2011	0/0/0	0/0/0	1/0/1
2012	0/0/0	1/1/0	2/1/0
2013	0/0/0	1/1/0	4/1/0
2014	0/0/0	1/0/0	5/2/2
2015	0/0/0	1/0/0	5/1/0
2016	0/0/0	1/1/0	4/0/0
2017	0/0/0	0/0/0	3/0/0

Halsende fuglehund

Prøven bedømmer treskjeller egenskapene, søk, losarbeid og forfølgelse og evne til å finne igjen støkt skogsfugl.

Jaktprøver Halsende Fuglehund, REL	Norge	Sverige	Finland
	1.pr/2.pr/3.pr	1.pr/2.pr/3.pr	1.pr/2.pr/3.pr
2008	0/0/0	0/0/0	0/0/3
2009	0/0/0	0/0/0	0/0/0
2010	0/0/0	0/0/0	0/0/0
2011	0/0/0	0/0/0	0/0/4
2012	0/0/0	0/0/0	0/2/0
2013	0/0/0	0/0/0	2/2/1
2014	0/0/0	0/0/0	0/1/0
2015	0/0/0	0/0/0	0/0/1
2016	0/0/0	0/0/0	1/0/4
2017	0/0/0	0/0/0	0/2/3

Ingen resultat funnet for REL i Norge/ Sverige. For info: Sverige 2016- VSL 2.premie, Norge 2009- VSL 2.premie.

Villsvin

Løshundprøve på villsvin bedømmer de samme momentene som på elg, men er i tillegg bedre for å vurdere mentale egenskaper som mot, skarphet og nerver. Svenska Älghundklubben arrangerer jaktprøver. Det er og mulig å gå kombiprøve elg/ villsvin, der man får dømt etter hva hunden tar ut. Den 1. januar 2012 ble det innført i Sverige at hunder kan bli Jaktchampion på villsvin. VKM- Vitenskapskommiteen for mat og miljø anslår i 2018 at bestanden av villsvin i Norge er ca 1000 individer. De angir og at villsvinbestanden har et potensiale til å doble seg for hvert tredje år. Statistisk sentralbyrå oppgir at i jaktsesongen 2016/2017 ble det dokumentert skutt 150 villsvin i Norge. Med en økende villsvinbestand antas det en økende interesse for laikarasene, lik utviklingen har vært i Sverige.

Jaktprøver Villsvin, REL	Norge	Sverige	Finland
	1.pr/2.pr/3.pr	1.pr/2.pr/3.pr	1.pr/2.pr/3.pr
2008	N/A	0/0/0	N/A
2009	N/A	1/0/1	N/A
2010	N/A	0/0/0	N/A
2011	N/A	0/0/0	N/A
2012	N/A	0/0/0	N/A
2013	N/A	1/0/2	N/A
2014	N/A	1/0/0	N/A
2015	N/A	0/0/1	N/A
2016	N/A	0/0/0	N/A
2017	N/A	0/0/1	N/A

Bjørn

Det finnes ikke jaktprøve på bjørn i Norge. I Sverige kan samtlige hunderaser melde seg på offisiell jaktprøve på frittlevende bjørn. Resultatet fra 2016 er 4 jaktprøver der det ble bedømt 2x 1.premie og 2x 2.premie. Hundene involvert var to Plotthunder, en Finsk Støver og en

Jämthund. Resultatet fra 2017 er 6 jaktprøver der det ble bedømt 5x 1.premie og 1x 3.premie. Premierte hunder var Plotthund, Jämthund, Gråhund, Smålandsstövare og Finsk Støver.

Det som skiller denne jaktprøven fra andre er at den bedømmes i ettertid, og prøven utføres helt uten dommer i skogen. Mer info om denne jaktprøven er tilgjengelig på: http://plotthund.se/loshundsprov-bjorn og http://laikaklubben.se/klubbinfo/blanketter

Svenska Kennelklubbens Jakthundskommittè (SKK/JhK) har besluttet at jaktprøven på frittlevende bjørn er inne i en prøveperiode fra 1. Juli 2017 til 30. Juni 2020. Den Svenska Älghundklubben har levert inn en forespørsel til SKK/JhK, der de ønsker at den Svenska Älghundklubbens raser ikke tillates å starte på disse prøvene. JhK har konstatert at regelverket er fastsatt i prøvetidens tre år, og at ingen regler vil endres i denne perioden.

I Sverige er det og slik at hunder som loser bjørn under elgprøver får bjørnearbeidet dokumentert av dommeren. Mer info tilgjengelig her: http://laikaklubben.se/jakt/bjorn og http://laikaklubben.se/avel/rovdjurshundar-i-avel

I Finland har det siden 1998 vært arrangert jaktprøver på bjørn. Mer info finnes på den Finska Spetsklubben sin hjemmeside, og ved henvendelse til FKK.

Jaktprøver Bjørn, REL	Norge	Sverige	Finland
	1.pr/2.pr/3.pr	1.pr/2.pr/3.pr	1.pr/2.pr/3.pr
2008	N/A	N/A	0/0/0
2009	N/A	N/A	0/0/0
2010	N/A	N/A	0/0/0
2011	N/A	N/A	0/0/0
2012	N/A	N/A	0/0/0
2013	N/A	N/A	0/0/0
2014	N/A	N/A	0/0/0
2015	N/A	N/A	0/0/0
2016	N/A	0/0/0	0/0/0
2017	N/A	0/0/0	0/0/0

Bruksprøver

NJFF tilbyr test av hund på levende bjørn i Namsskogan og på Flå. Testtilbudet er etablert for å gi hundeeier ei vurdering av de mentale egenskapene til hunden som er av betydning i forbindelse med jakt på bjørn. Modenhet og mental utvikling hos hunder er individuelt forskjellig. Med mer tid og trening kan hunden utvikles videre for å være rustet til de oppgaver og utfordringer den vil møte som ferdig utviklet jakthund på bjørn, selv om resultatene av testen kanskje ikke ble som forventet. Testen er laget for jakthunder som tenkes brukt på bjørn og hundene blir bedømt deretter. For testing av hund på bjørn i hegn, så vil jakthundene bli prioritert og NJFF anbefaler at hundene er over 18 måneder. Antallet hunder som får «bestått» varierer hvert år, men så langt har gjennomsnittet ligget på ca 10 % med «bestått» av alle hunder som testes. Det blir foretatt en bedømming av: Hundens reaksjon ved kontakt- Hundens selvstendighet- Hundens losføring- Hundens skarphet og mot ved bjørnekontakt- Innkalling.

Det er to Svenska Bjørnehegn der det drives tilsvarende bruksprøver på bjørn– i Junsele og Almunge. Den Svenska Kennelklubbens Jakthundskommittè (SKK/JhK) jobber med å få innført et offisielt reglement for bruksprøven, og at hunder kan få dokumentert resultat i SKK sitt register.

Ingen REL har så langt blitt registrert med bestått test for bjørn i hegn i Norge. Resultat fra andre laikaraser: 2013- 2x Østsibirske Laikaer godkjent. 2014- 1x Østsibirsk Laika godkjent. 2015- 3x Østsibirske Laikaer godkjent. 2016- 1x Østsibirsk Laika godkjent. 2017- 5x Østsibirske Laikaer godkjent.

Den Svenska Älghundklubben har protokoll for "Dokumentation av björnkontakt". En godkjent protokoll kan brukes som dokumentasjon for avlshunder- avhengig av hva gjeldende regler er for avlsrådene. Protokollen gjelder kun for bjørn. Det er strenge regler for dokumentasjon. For å få protokollen godkjent så må hunden vært alene om bjørnearbeidet, hatt stålos i minst 60 minutter, eller stålos i minst 30 minutter med påfølgende forfølgelse i minst 3 kilometer eller 1 time. Arbeid på bjørneunge eller bjørn som har gått opp i tre regnes ikke.

Mentaltester

Regulær mentaltest av hund- tatt fram for brukshunder- kan man få utført på Jakt- og Fiskesenteret i Flå eller ved å kontakte brukshundklubber. Testen gir et svært godt bilde av hundens mentale egenskaper som tilgjengelighet, jaktkamplyst, sosial kamplyst, temperament, skarphet, forsvarslyst, nervekonstitusjon, hardhet, mot, skuddfasthet, konsentrasjon og avreagering. Denne testformen benyttes på hunder av alle raser både i Norge og Sverige. Det er ikke kjent at mentaltester har blitt utført på REL.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Laikaen skal ha et bredt jaktlig spekter. I Norge er det kun på løshundprøve for elg og skogsfugl som er aktuelt for å måle disse egenskapene. For å kunne opprettholde og videreføre en allsidig rase med et bredt jaktlig spekter kunne det vært ønskelig med en prøveform der en kan teste yngre hunder på flere arter for å få et bilde av jaktegenskaper/ anlegg for tidlig jakt.

Det arbeides for å få godkjent rovviltsprotokoll i Norge.

Målet er å opprettholde laikaenes unike egenskaper, dvs å beholde- og i enda større grad øke- mot, skarphet, jaktlyst og evnen til samarbeid. Likeså opprettholde fokus på raske reaksjoner og evne til å jobbe tett på farlig vilt. Jaktprøver på villsvin og bjørn er de beste indikatorene på disse egenskapene. Sammen med rovviltsprotokoller og bruksprøver på bjørn. Interesse for rovvilt skal være rasetypisk. Det har vært en økning av de store rovdyrene, samt villsvin, og det antas en økt interesse for en rasetypisk laika, som kan utfordre og effektivt jakte på slikt vilt. Behovet av en rasetypisk laika oppleves som større per idag enn tidligere. I Baltikum og Hviterussland benyttes REL i all hovedsak for villsvinjakt, mens i Russland er den brukt mer allsidig.

God kontakt/ samarbeide med fører, og effektive søk med høyt tempo, er viktige egenskaper som må fortsatt vektlegges.

Det er og ønskelig med mer informasjon fra laikaeiere vedrørende laikaenes oppførsel i områder med ulv. Det er usikkert hvor mye av de opprinnelige egenskapene til laikarasene er

bevart, vedrørende å jakte i skogsområder der det er risiko for å treffe på ulv. Svenske ulveforskere har gjort en analyse av nærmere 150 tilfeller av ulveangrep på jakthunder, og finner at hunden i 11-14% av tilfellene søker hunden opp ulven i forkant av angrepet. Det er tilsvarende andel der ulven søker opp hunden i forkant av angrepet. Forløpet lot seg ikke kartlegge i 75% av tilfellene. Det er ikke forenlig med laikarasenes eganskaper å aktivt søke opp en ulv.

Det er noe som krever mer informasjon i nåværende RAS periode. I løpet av årene 1995-2017 ble 113 hunder registrert som drept eller antatt drept av ulv i Norge. Det store flertallet av disse (107 hunder) ble drept innenfor ulvesonen og/ eller innenfor norske ulverevir. Det synes å være revirmarkerende ulver som står for de fleste skadene på hunder.

Forskerne finner likevel ikke noen klar sammenheng mellom antall ulver eller ulverevir i Norge, og antall hunder som blir drept av ulv per år. Mange ulverevir har ikke hatt tap av hunder overhodet. Det er per i dag ingen kjente tilfeller av renrasede laikaer blant hunder drept av ulv i Norge. Derimot er det endel kjente tilfeller av kontakt mellom laika og ulv, der det har blitt skader på hund. Dette er en relevant problemstilling i henhold til laikarasene, i og med at de er i all hovedsak brukt til løshundjakt. Miljødirektoratet har dokumentert følgende mht REL i Norge: 24.11.2007 Jakthund, Hannhund, Voksen. Skadeårsak: Ulv. Skadd og ikke avlivet. Dokumentert. Russisk-Europeisk Laika. Hedmark (N).

I Sverige har Svenskjakt.se ført statistikk fra august 2007 fram til dags dato. https://svenskjakt.se/start/nyhet/vargdodade-hundar/, og det har vært ett tilfelle i Sverige der en laika har blitt tatt av ulv. Tilfellet var en Østsibirsk Laika, som den 19. november 2011 ble tatt av ulv i nærheten av Dalby, nord i Värmland. Det ble og registrert at en annen laika var i nærkontakt med ulv ved dette tilfellet.

Mål Jaktprøver/ Bruksprøver/ Mentaltester

- Jaktegenskapene/ resultat på jaktprøver/ bruksprøver må bedres. Mål om økt andel hunder startet på jaktprøve, og da med fokus på hunder som presterer i ung alder, slik at prøvene har god verdi med hensyn til avl. Jaktprøver og bruksprøver er en "objektiv" bedømming som gjør det enklere å vurdere avlshunder. Målet er å øke antall jaktmeriterte REL i Norge, og på den måten skape en avlsbase.
- Dokumentere allsidigheten innen rasen- det er ønskelig med mer dokumentasjon av prestasjoner på storvilt/ rovdyr/ villsvin/ skogsfugl. Mål om mer bevisste eiere vedrørende verdien av å utføre prøver på flere vilt.
- Opprettholde og videreutvikle rasetypisk søk. Fokus på effektivt søk, med god kontakt og høyt tempo. Laikaenes søk vil vanligvis oppfattes som endel trangere enn hva som er normalt blant elghundraser. Det er ikke ønskelig med hunder som mister kontakt med fører, og som i økende grad krever bruk av peilere for å lokaliseres.

Strategi Jaktprøver/ Bruksprøver/ Mentaltester

- Analysere hvorfor det er så få laikaer på jaktprøver. Greie ut årsaker, og se på hvilke muligheter som er tilstede for å utbedre situasjonen. Dette er mulig f.eks ved å sende ut en spørreundersøkelse sammen med en utgave av «Jaktlaika». Undersøkelsen bør ha momenter vedrørende opplevelse av søk, søke opp vilt, hvordan losarbeidet/ forfølgelse oppleves, hvor ofte det jaktes, kondisjonstrening etc. En slik undersøkelse vil øke forståelsen av årsaker, og gi et bredere inntrykk av tilstanden innen laikarasene.

- Jobbe videre for å få mulighet til å dokumentere rovviltarbeid også i Norge. Få godkjenning for «Laikarasene_Egenerklæring_Godkjenning Rovviltkontakt» eller lignende protokoll.
- Jobbe videre med å få godkjent en allsidighetsprøve for bedømming av unge hunder.
- Norsk Laikaklubb bør være mer aktive når det gjelder arrangement. Eksempelvis klubbturer til villsvinhegn/ klubbavtaler med tilbydere av relevant trening/ jakt/ utstyr. Norsk Laikaklubb bør legge til rette for å øke interessen til å stille på jaktprøve og utstilling. Dette ved å gi ut relevant info i tilgjengelige medier vedrørende oppdaterte tips og råd for å gjennomføre jaktprøver og utstillinger mht laikarasene. Deltagelse må «ufarliggjøres» og en vei kan være å få flere til å stille på samme arrangement.

Atferd og mentalitet

Atferd

Rasen skal være aktiv og avbalansert, med godt utviklet luktesans og god evne til å finne vilt. Godt framtredende jaktlyst. Selvstendig når den jakter, men skal holde god kontakt/ samarbeide med fører. Laikaene er urhunder/ primitive raser, og de skal beholde sine særegenheter og egenskaper. Noen av de mest typiske er beveglighet/ smidighet og raske reaksjoner. De er ofte noe reserverte mot ukjente, trofaste mot sine egne og har ofte en vilje for å vokte eget revir.

Evaluering av atferd

Laikaene er lettlærte, og de utvikler ofte sin egen strategi for jakt. Det er vanlig at de tester ut motstand i viltet for å finne ut hvordan de skal gå fram. Dette blir ofte sett på som å utfordre viltet.

Aggressivitet mot mennesker er ikke akseptabelt, det er som regel et tegn på svakhet og ikke forenlig med rasens ideal. Skye unnvikende individer er heller ikke forenlig med rasens ideal.

Atferd i forhold til rasestandard

Aggressivitet mot folk er veldig uvanlig, og ikke noe problem innen rasene per i dag. Laikaene oppleves som familiekjære hunder, og det skal være en stor forskjell på hvordan hundene oppleves i hjemmet, og endret karakter på jakt etter villsvin og rovdyr.

Mål Atferd

- Ivareta stødige og avbalanserte laikaer som fungerer godt i hverdagen.
- Bevare rasens gode mentalitet og fokusere på å benytte rasetypiske hunder i avl.

Strategi Atferd

- Utarbeidelse av et rasekompendium bør tas opp til vurdering. Dette for å gi et bedre bilde av både eksteriør og atferd. Dette og som et hjelpemiddel for de som er i avlsråd.
- Gi ut mer informasjon i egnede fora vedrørende atferd i laikarasene, og hvilke fordeler man oppnår med lydighetstrening.
- Hunder med uakseptabel atferd skal utelukkes fra avl.

Eksteriør

Eksteriør

REL er en middels stor, middels til kraftig bygget, kvadratisk hund,- dvs at kroppslengden fra skulderledd til sittebensknuten er lik mankehøyden, men den kan også være en aning lengre. Tørre, godt utviklede muskler. kraftig benstamme. Tydelig forskjell på kjønnene.

Viktige proporsjoner: Hannhunder nesten kvadratisk 100/100-103, tisper en aning lengre, 100/100-105. Mankehøyden 1-2 cm mer enn høyden over krysset hos hannhunder, lik hos tisper eller 1 cm mer. Snutelengden er litt mindre enn halve hodets lengde. Litt større avstand fra bakken til albuen enn fra albuen til manken. Rasen er liten og det er ofte få hunder på en og samme utstilling. Dette kan gi utfordringer for dommerne.

Norge 2008-2017, 24 utstillingsresultat for REL:

18(75%) Excellent

3(13%) Very Good

2(8%) Good

1(4%) KIP.

Sverige, 2008-2017, 210 utstillingsresultat for REL:

144(69%) Excellent

52(25%) Very Good

12(6%) Good

2(0%) KIP

Finland, 2008-2017, 618 utstillingsresultat for REL:

	Excellent	Very Good	Good	Sufficient	Not Judged	Disq.	
Puppy class 7-9 m	0% (0 results)	0% (0 results)	0% (0 results)	0% (0 results)	0% (0 results)	0% (0 results)	0 results
Junior class	62% (113 results)	27% (49 results)	6% (11 results)	0% (0 results)	3% (5 results)	2% (3 results)	182 results
Intermediate class	65% (64 results)	26% (26 results)	8% (8 results)	1% (1 results)	0% (0 results)	0% (0 results)	99 results
Open class	61% (170 results)	29% (82 results)	8% (22 results)	0% (1 results)	1% (2 results)	1% (2 results)	280 results

Working class	52% (12 results)	17% (4 results)	22% (5 results)	0% (0 results)	4% (1 results)	4% (1 results)	23 results
Champion class	100% (17 results)	0% (0 results)	0% (0 results)	0% (0 results)	0% (0 results)	0% (0 results)	17 results
Veteran class	76% (13 results)	24% (4 results)	0% (0 results)	0% (0 results)	0% (0 results)	0% (0 results)	17 results
Total	63% (389 results)	27% (165 results)	7% (46 results)	0% (2 results)	1% (8 results)	1% (6 results)	618 results

Overdrevne eksteriørtrekk
Rasen har ikke overdrevne eksteriørtrekk.

Mål eksteriør
- Ivareta rasepreget. Dommernes premiefastsetting bør være sterkt knyttet opp mot det som gagner avl, det vil si følge standard og være fokusert på rasetypiske trekk hos individene.
- Øke deltagelse på utstilling. Beholde den høye premieandelen av Excellent.

Strategi eksteriør
- Utarbeidelse av et rasekompendium bør tas opp til vurdering. Dette for å gi et bedre bilde av både eksteriør, atferd og særegne kvaliteter. I tillegg vil dette være et hjelpemiddel for de som er i avlsråd.
- Bruke tilgjengelige medier for å informere om utstilling, og hvorfor det er viktig å ha funksjonelle eksteriøre kvaliteter. På den måten forhåpentligvis øke interessen for utstilling.

Oppsummering
REL er en tallmessig liten rase, og det er derfor en prioritet å øke interessen for rasen, og legge til rette for å øke populasjonen av rasetypiske og velfungerende hunder.

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Kortsiktige mål:
- Øke antall og interesse for REL som rase. Få kvalifiserte REL i avl.
- Øke fokus på jaktprøver og utstilling.
- Økt samarbeid med avlsråd i Sverige/ Finland.
- Etablere avlshundlister.

Langsiktige mål:
- Få fram en base av hunder med god jaktlyst og tidlig utvikling.
- Opprettholde rasens helsestatus.

Plan for videre arbeid

- Bedre tilgjengelig informasjon for laikaeiere og potensielle valpekjøpere.
- Økt samarbeid med avlsråd i våre naboland.
- Øke aktiviteten rundt laikarasene.
- Oppfordre alle som har hunder av rasen til å komme med tilbakemeldinger om det er noe som ikke fungerer slik de ønsker.
- Arbeide videre med innhenting av data og statistikk for rasen for økt kunnskap om status og utvikling/ Årlig RAS evaluering. Ved evalueringen bør følgende punkter diskuteres: Hvilke tiltak og strategier skulle vi ifølge RAS ha arbeidet med i det foregående året? Har disse tiltakene og strategiene blitt gjennomført? Dersom tiltak og strategier ikke har blitt gjennomført – hvorfor ikke? Dersom de har blitt gjennomført – har dette bidratt til at vi nå er nærmere å nå målene vi satte i RAS enn det vi var for ett år siden? Hvilke oppgaver fra det foregående året må vi arbeide videre med neste år? Hvilke nye tiltak og strategier skal vi ifølge RAS arbeide med i året som kommer? Har vi en plan for arbeidet som skal gjøres i året som kommer? Hvem har ansvar for at det gjennomføres? Har situasjonen i rasen forandret seg siden RAS ble skrevet? Dersom situasjonen i rasen har endret seg dramatisk siden RAS ble skrevet – bør det gjøres endringer i RAS tidligere enn etter fem år?

Vedlegg

-
-